SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCV. No. 11. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 19, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го СІЧНЯ 1988 Ч. 11. РІК XCV.

Пам'ятайте про Україну!

ПОМЕР В. ОРІХОВСЬКИЙ, КОЛИШНІЙ ГОЛОВНИЙ ОРГАНІЗАТОР УНСОЮЗУ

Джерзі Сиҭі, Н. Дж. — До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла сумна вістка, що в суботу, 16-го січня ц.р., в Сомерсет, Ню Джерзі, помер після важкої недуги на 67-му році життя Василь Оріховський, колишній головний організатор Українського Народного Союзу.

Св. п. В. Оріховський.

В. Оріховський, уродженець Західньої України, прибув до ЗСА після Другої світової війни і тут відразу включився в українське громадське та союзове життя. Він був впродовж довгих років секретарем 353-го Відділу УНСоюзу, Товариства Запорозька Січ в Ню Бранзвику, Н.Дж., делеґатом цього ж Відділу на цілому ряді конвенцій та обласним організатором УНСоюзу на північносхідні стейти ЗСА, округи та відділи яких він постійно відвідував у своїх організаційних поїздках.

На 29-ій Конвенції В. Оріховський був обраний головним організатором УН-Союзу ,що було заслуженим признанням за його довгі роки відданої праці для УНСоюзу та української громади. У своєму звіті на 30-ій Конвенції В. Оріховський потвердив свою відданість УНСоюзові та віру в його велику місію, підкреслюючи, що „Український Народний Союз, є та мусить залишитися українською братсько-допомоговою установою, головною метою якої мусить бути добро всіх членів та всієї української спільноти".

Осиротив Покійний дружину Дарію, також колишню секретарку та делеґатку від 353-го Відділу УНСоюзу синів Богдана з дружиною Марією і Стефана Тараса з дружиною Розою, доні Наталку з мужем о. Іваном Панасюком і Христину та внучку Тару.

Парастас буде відправлений у вівторок, 19-го січня, о годині 7:30 вечора в похоронному заведенні Бойлан, при188 Істон аве., в Ню Бранзвику, а похорон почнеться в середу, о годині 8:30 ранком з цього ж похоронного заведення до української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці, при 86 Лівінґстон аве., в Ню Бранзвику та на український православний цвинтар у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родина Покійного просить замість квітів складати пожертви на Гарвардський Проєкт Тисячоліття Християнства в Україні.

Помер Б. Остап'юк

Маямі, Фла. — У четвер, 14-го січня ц.р., тут, після короткої недуги, на 81-му році життя помер уроженець Тернопільщини мґр фармації св. п. Богдан Остап'юк. Осиротив він дружину Євгенію, дочку Лідію, сина Бориса та внука Данила.

Св. п. Б.Остап'юк, крім праці у суто професійній ділянці, трудився на громадській ниві, був журналістом, членом НТШ, колишнім членом УВО. Був він автором численних статтй у „Свободі", здебільшого на літературні теми. У 1981 році видав книжку п.з. „Давній Тернопіль". Його приятель Роман Завадович назвав його „хронікарем Тернополя".

У „Свободі" з 17-го грудня ц.р. появилася про нього стаття Михайла Качалуби п.з. „На вісімдесятліття друга Б. Остап'яка".

Панахиду за спокій душі св. п. Б. Остап'юка відправлено в неділю, 17-го січня, а тлінні останки Покійного відвезено в понеділок, 18-го січня з церкви св. Успення Святої Богородиці на місцевий цвинтар.

„УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" СТАВ ОРГАНОМ УГГ

Ню Йорк (ЗП УГГ). — У складних і нелегких обставинах нинішньої ситуації на Україні члени редколегії незалежного громадського журналу „Український Вісник", відновленого в серпні 1986 року, звернулися з відкритим листом з 30-го грудня 1987 року, повний текст якого подаємо нижче.

„До учасників Віденської конференції з питань безпеки і співпраці в Европі.

До Гельсінкської федерації

До Міжнародної асоціяції журналістів

Проголошена новим керівництвом політика гласності породила чималі надії на демократичні зміни в нашій країні і на оздоровлення міжнародного клімату.

Однак, позитивні зміни в СССР загальмувалися, більше того останнім часом помітний назадний рух. Особливо помітно це в Україні, де незмінне з брежневських часів керівництво прагне перетворити республіку на справжню Вандею перебудови. Це підтверджує і безпрецедентна впродовж останніх років кампанія цькування та репресій проти першого на Україні незалежного друкованого органу позацензурного журналу „Український Вісник".

Чимало деталів цього погрому міжнародна громадськість уже знає. Нагадуємо лише, що безперервні брехливі напади на нас у республіканській пресі, в радіо і телебаченні, на організованих владою мітинґах і зборах, тривають уже кілька тижнів. Вдаючись до брехні і наклепів, нас намагаються протиставити рідному народові, зобразити агентами іноземних розвідок, прибічниками терору, фашизму і тому подібне. Стосовно членів редколегії журналу та його активних авторів не ганьбляться застосувати найбрудніші методи: рукоприкладство, погрози вбивством, затримання і короткочасні арешти.

У зв'язку з тим, що впродовж останніх днів зі шпальт офіційної преси від представників репресивних органів прозвучали відверті погрози арештувати членів редколегії журналу, чи депортувати нас за межі батьківщини, просимо світову демократичну громадськість, у першу чергу активістів Гельсінкського руху і колеґ-журналістів, могутньою силою громадської підтримки не дати задавити в Україні перший незалежний друкований орган.

Зі свого боку, відкидаючи наклепи і брехливі обмови, заявляємо, що плятформою нашої діяльности були і лишаються ідеали міжнародного Гельсінкського руху. Нагадуємо, що Українська Гельсінкська Група навіть у часи найсуворіших репресій не заявляла про припинення своєї діяльности, хоча чимало членів групи перебувало в таборах особливого режиму, або змушені були залишити батьківщину.

З метою активізації діяльности Української Гельсінкської Групи оголошуємо, що редколеґія журналу „Український Вісник", окремі члени якої ще раніше належали до Української Гельсінкської Групи, від тепер у повному складі входить до Української Гельсінкської Групи і оголошує наш журнал її органом. Нехай поставлений до нас світ судить, як совєтське керівництво шанує підписаний ним Гельсінкський кінцевий акт.

Сподіваємося, що в складній ситуації в Україні, де

(Закінчення на стор. 4)

Ансамбль ім. Вірського з Києва почав турне по Америці

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з середи, 13-го січня ц.р., помістив похвальну рецензію пера своєї кореспондентки Анни Кіссельґоф про виступ українського державного танцювального ансамблю ім. Вірського.

У статті авторка після першого виступу ансамблю досить позитивно висловилася про ансамбль і їх постановку та інтерпретацію народних танків. Стаття майже в цілості написана на тему інтерпретації танків колишнім його основником і директором Павлом Вірським та теперішнім директором Мирославом Вантухом. Говорить вона й про те, що ансамбль Вірського став моделем для інших професійних ансамблів народного танку. Для прикладу вона згадала про московський танцювальний ансамбль Мойсеєва. Коли порівнює обидва ансамблі, то каже, що Мойсеєв базував свої танці на балетних рухах, а Вірський поєднував свою хореографію на кроках народного танку з легкістю балету.

Продовжуючи, авторка порівнює інтерпретації танку Вірським і Вантухом, згадуючи при тому, що один походив зі східніх областей України, а другий родом із західніх областей України. На її думку, це до деякої міри є помітним у постановці танків. Коли танцюристи Вірського мали за мету виразність танку, то Вантух після смерти Вірського потрапив це вдержати, але з додатніми елементами свіжости, життєрадости та скорішого темпу.

На 95 відсотків Вантух і його в більшості молоді танцюристи успішно показали глядачеві клясику жанру народних танців. Реакція публіки була наскрізь ентузіястичною в своїх оплесках й ансамбль отримав вповні заслужене щиросердечне привітання.

Ансамбль ім. Вірського виступатиме в інших містах ЗСА на протязі понад двох місяців.

У Скенектеді і в Ню Йорку малі групи українців перевели ряд інформативних акцій, не так проти ансамблю, як проти тих, які їх висилають за кордон.

ЯК ЗРОДИЛАСЯ ІДЕЯ ОРАТОРІЇ „НЕОФІТИ"

Джерзі Сиҭі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Не часто маємо ми нагоду зустрічати в нашій редакції такого гостя, як Владика Михайло Гринчишин та ще й переводити з ним інтерв'ю. Але Владика, енерґійний та повний ентузіязму співрозмовець радо розповідає нам про свої задуми і працю у зв'язку із відзначуванням 1000-річчя Хрищення Руси-України і тим облегшує наше завдання.

Владика М. Гринчишин в редакції „Свободи".

Нам відомо, що Владика від часу створення Центрального Ювілейного Комітету УКЦеркви перед десяти роками, став його генеральним секретарем та працює тісно із бюром секретаріяту у Вінніпеґу для охоплення і координації усіх церковних і світських подій, пов'язаних із святкуваннями.

Владика саме зупинився в Ню Йорку у переїзді з Вінніпеґу до Европи, у тій дорозі, яку в останніх десяти роках вже не один раз робив. У нього в руках найновіше видання секретаріяту, що його спонзорували отці Чину Редомптористів, до якого належить і Єпископ М. Гринчишин, а саме книжечка про ораторію Маріяна Кузана до слів Т. Шевченка „Неофіти". Музичне оформлення славної Шевченкової поеми стало ідеєю Владики вже в 1978 році, — як він нам підтверджує на наше запитання, про що вже згадував в Парижі композитор М. Кузан, коли ми його відвідували.

„Ця думка переслідувала мене вже довго, — розповідає Владика, — бо здається ніщо своїм змістом не надається так добре до 1000-річчя Хрищення як саме „Неофіти".

І тут Єпископ М. Гринчишин передає нам на письмі свої пояснення,чому саме вибрав „Неофіти",під заголовком: „Сповнилося пророцтво". На його думку у „Неофітах" можна поєднати минуле і сьогоднішнє тому, що Шевченкова візія тепер сповнилася у коцентраційних таборах совєтського режиму. Саме ці пророчі слова нашого Кобзаря переслідували Владику довгий час, — розповідає він нам.

— Чи справді концерт в катедрі у Шартр переконав Вас, щоб запропонувати М. Кузанові оформити музично „Неофітів"?

— Так воно і було. Коли почув „Кантату для любови людини" в 1984 році у прегарному виконанні у цій славній катедрі, не було у мене сумніву, що наш Кузан найкраще вив'яжеться

(Закінчення на стор. 4)

СТАНОВИЩЕ ПАКІСТАНУ ЗАСКОЧИЛО АМЕРИКАНЦІВ

Вашінґтон. — Інтерв'ю президента Пакістану Мохаммеда Зія уль-Гака і заява прем'єр-міністра Мохаммеда Кана Джунейо про те, що теперішній комуністичний уряд в Афганістані під керівництвом тамошнього президента і ставленника Москви Наджібулли повинен становити основу нового коаліційного уряду після виведення совєтських окупаційних військ і припинення американської військової і економічної допомоги для повстанців-муджагедінів, заскочили американців.

Урядові кола у Вашінґтоні, зокрема в Білому Домі і Державному департаменті, поставлені цими заявами обидвох пакістанських керівників в дуже незручне становище, спочатку навіть не знали чи заяви пакістанців треба трактувати поважно, чи це тільки тимчасова їхня тактика, застосована вже після візити міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе в Кабулі, де він, як відомо, заявляв, що уряд не є передумовою виведення совєтського війська з Афганістану, бо ці проблеми, мовляв, полагодять між собою заінтересовані сторони, тобто теперішній уряд і повстанське командування з допомогою Пакістану.

В кожному разі представник Білого Дому заявив кореспондентам, що З'єднані Стейти Америки не є зацікавлені підтримкою комуністичного уряду в Кабулі і тому Державний департамент не буде настоювати, щоб муджагедіни прийняли умови пакістанців, які, в тому випадку не заступають їхніх інтересів, ані інтересів країн демократичного світу. На запитання кореспондентів амбасадор Пакістану у Вашінґтоні заявив, що самозрозумілим є те, що Совєтський Союз, який в Афганістані стратив більйони долярів і тисячі своїх молодих вояків, хоче вийти з тієї країни із збереженим престижем, а цей престиж забезпечує за ними існуючий в Кабулі уряд. Очевидно, про ці справи натякав в Кабулі також міністер Шеварднадзе, кажучи, що треба надіятись, що черговий уряд Афганістану не буде вести занадто антаґоністичної політики у відношенні до СССР.

Пакістан натомість зацікавлений якнайскоршим полагодженням справи в Афганістані, сподіючись рівночасно, що понад три мільйони втікачів, які тепер перебувають у прикордонній полосі між Пакістаном і Афганістаном, повернуться на батьківщину. Але, не зважаючи на всякі бажання Пакістану і афганського комуністичного уряду та Москви, створення коаліційного уряду в Афганістані після виведення совєтських військ, не буде легкою справою, бо антикомуністичні повстанці ледве чи захочуть сісти за стіл з комуністами. Єдиним може навіть тимчасовим виходом з положення, є переведення в тій країні вільних парляментарних виборів під наглядом міжнародної комісії і спостерігачів ООН.

Адміністрація президента Роналда Реґена не зайняла ще виразного становища, хоч речник Білого Дому Марлін Фіцвотер підтвердив, що в цій справі ведуться переговори на вищому рівні.

САНДІНІСТИ НЕ МАЮТЬ НАМІРУ ВИКОНУВАТИ УГОДУ

Сан Хозе, Коста Ріка.— Тут зустрілися президенти Гондурасу, Ґватемалі, Сальвадору, Коста Ріки і лідер сандіністського режиму, щоб розглянути, як їх уряди виконують угоду про мирне урегулювання в Центральній Америці, прийняту п'ять місяців тому. Становище, зайняте перед початком наради керівником сандіністської хунти Даніелем Ортеґою, ясно показувало, що хунта не має наміру дотримуватися угоди.

Перед початком наради президент Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте обвинуватив сандіністів у тому, що вони не відкликали виїмкового стану в країні, не випустили всіх політичних в'язнів і далі продовжують забезпечувати зброєю комуністичних заколотників у Сальвадорі. „В Нікараґуа покищо нема і натяку на демократичні перетворення", — заявив Дуарте.

Відповідаючи президентові Сальвадору на пресовій конференції, Ортеґа „відзначив критику". За його словами, „уряд Нікараґуа строго дотримується підписаного (в серпні) договору". Ортеґа обвинуватив З'єднані Стейти Америки в спробі перешкодити процес мирного врегулювання: ЗСА і далі надають допомогу контрас, тобто борцям за свободу.

Хоч угода передбачає переговори уряду кожної з країн Центральної Америки з партизанами, Ортеґа знову заявив, що сандіністи не сядуть за стіл переговорів з лідерами контрас. „Нам слід вести переговори зі З'єднаними Стейтами, які породили їх (тобто контрас)", — сказав він.

Коли незабаром після пресової конференції Ортеґи відкрилася нарада лідерів урядів п'ятьох країн Центральної Америки, Дуарте і Ортеґа не подали один одному руки і не обмінялися ні одним словом.

Нарада проходила за закритими дверима. Але урядові чинники, що беруть у ній участь, сказали репортерам, що президент Коста Ріки Оскар Аріяс — автор пляну мирного урегулювання — також критикував уряд Нікараґуа за відмову провадити прямі переговори з партизанами. За його словами, Нікараґуа, Кубу і Совєтський Союз можна розглядати як інструкторів у війні сальвадорських заколотників проти уряду Сальвадору, а однак цей уряд веде переговори з заколотниками, і не вимагає обговорювати спірні справи з керівниками комуністичних країн.

Судячи з усього, кінцевий контрольний термін перевірки серпневих угод буде продовжений. Спочатку Сальвадор і Гондурас настоювали, щоб раніше узгоджений кінцевий термін — 15-го січня — залишався в силі. В тому випадку всякі надії на виконання угод всіма країнами реґіону були б похоронені, бо сандіністський режим не виконав багатьох своїх зобов'язань. Продовження контрольного терміну надає сандіністам ще один шанс. Не виключено, що лідери п'ятьох країн звернуться до ЗСА з проханням припинити всяку допомогу контрас. Саме на цьому і настоює Ортеґа.

У СВІТІ

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інфорує, що в Еспанії розбився американський військовий джет-бомбовик типу „Ф—16", відбуваючи звичайний кожноденний полет. Літак впав і загорівся у мало заселеній місцевості, приблизно 160 миль від Мадриду. Еспанська поліція оточила місце катастофи і не допустила кореспондентів і фоторепортерів до місця випадку. Ім'я летуна чи летунів, покищо не подали до відома, бо в американській армії існує закон, що спершу треба повідомити про смерть родину.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА ГАЗЕТА з Гамбурґу „Більд", яка має добрі інформації про закордонних закладників на Близькому Сході, зокрема в Ливані, поінформувала, що один із німецьких полонених Рудольф Кордес, намагався покінчити самогубством, бо, як передає він у записці, „я не можу більше зносити знущань проіранських терористів, які вишуканими моральними і фізичними тортурами доводять людину до скрайности". Р. Кордес попав в полон до мусулманів-шіїтів ще 17-го січня минулого року і від того часу він два чи три рази намагався відібрати собі життя. Він також просив терористів застрелити його, або звільнити. Кордеса захопили три дні після арешту на території Західньої Німеччини палестинського терориста Мохаммеда Алі Гамаді, одного із захоплювачів американського пасажирського літака на летовищі в Бейруті.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує з Дамаску, що міністер закордонних справ Сирії Фарук аль-Шараа отримав листа від свого іранського колеґи Алі Акбара Велаяті з проханням допомогти Іранові заініціювати переговори між Теґраном і країнами Перської затоки.У столиці Об'єднаних Арабських Еміратів Абу Далі місцевий дипломат заявив кореспондентам, що там незабаром розпічнуться переговори між згаданою державою і представниками Ірану, які можуть стати початком закінчення ірансько-іракської війни.

НОВИЙ КЕРІВНИК КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки Зао Зіянг, генеральний секретар ЦК Комуністичної партії Китаю, позитивно висловився у телеграмі співчуття з приводу смерти президента Тайвану Чіянґа Чінґа-куо, керівника Комінтанґу, націоналістичної китійської партії, яка є при владі на Тайвані дотепер. Зіянг каже, що покійний президент все мріяв про об'єднання Тайвану з материком, тобто з Китайською Народною Республікою, хоч властиво було цілком інакше. Він мріяв про об'єднання і поворот на материк, але при змінній політичній ситуації і усуненні народом комуністичної влади в Пекіні, — кажуть політичні спостерігачі. Зіянг використав нагоду смерти президента Тайвану також для того, щоб звернутись до нових керівників тієї острівної держави з пропозицією відбути формальну зустріч на вершинах і тим самим дати початок до нових ініціятив про об'єднання.

ЯСІР АРАФАТ, КЕРІВНИК Палестинської Визвольної Організації, готовий визнати резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй у справі Ізраїля і право тієї держави на існування, якщо З'єднані Стейти Америки й Ізраїль погодяться на скликання міжнародної конференції для обговорення справ на Близькому Сході, які включали б також проблеми палестинців і їхнє право приймати участь в конференції. Якщо до такої конференції не дійде, — каже Арафат в інтерв'ю, то палестинці можуть створити тимчасовий уряд за кордоном і збільшать свої зусилля боротьби за державу.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА МОЛОДИХ американців з Колбі коледжу, Мейн, в числі 15 осіб буде першою групою американських студентів, яка відвідає В'єтнам у рамках вивчальної тури. Їхній маршрут вестиме з Ганою на південь до Гуе, Да Нангу та Го Чі Мінг Сиҭі. Ціла мандрівка була заанґажована організацією Проєкт індокитайського замирення, що має свій осідок у Філядельфії. Провідником цієї студентської прогульки є Роджер Бовен, спеціяліст у питаннях південносхідньої Азії та професор Колбі коледжу.

У НЮ ЙОРКУ РЕЧНИКИ РІЗНИХ членів в Об'єднаних Націй гостро засудили Ізраїль, за депортацію чотирьох палестинців. Президент Ради безпеки, Сер Кріспін Тікелл, який є сталим репрезентантом Великої Британії до ООН сказав, що „рішення Ізраїля є проти міжнародного закону" і „поличником міжнародній опінії". Прилучився з подібною думкою й генеральний секретар ООН Гавіє Перез де Куеяр, який заявив, що Ізраїль знехтував його прохання і прохання Ради безпеки цього не робити. А Міжнародний Червоний Хрест засудив потягнення Ізраїля та вніс формальний протест до ООН, вказуючи при тому на статтю ч. 49 Женевської конвенції, що охороняє цивільне населення на окупованих територіях.

СЕКРЕТАР МОРСЬКОЇ фльоти, Джеймс Г. Вебб у своїй доповіді перед Крайовим пресовим клюбом закликав ЗСА перевірити свої зобов'язання закордонним країнам, а спеціяльно докладно перевірити розташування американських збройних сил у світі, зокрема в Европі. В цій же промові Вебб пропонує збільшити морські сили, а бюджетові обмеження примінити тільки до армії і летунства. Замітною є ця його промова, тим, що розбігається з офіційною настановою Адміністрації президента Роналда Реґена.

ПРОВІРНА ПІДКОМІСІЯ збройних сил в Палаті Репрезентантів у своєму звіті робить закид Пентагонові, що він не придержується своїх власних правил, коли видає дослівно тисячі т.зв. „кліренс" особам народженим в країнах совєтського бльоку, чи країнах, які уважаються неприхильними до ЗСА. Член Палати Репрезентантів республіканець Джан Касіч з Огайо заявив, що „нам треба стерегти свої таємниці багато краще", а то відчувається, що є настанова — „хочете прийдіть, запитайтеся, а ми вам дамо". У звіті подано, що такі „кліренс" видано 5,186 китайським імігрантам, 3,623 кубинським імігрантам, і 1,883 вихідцям з Совєтського Союзу.

У ВАШІНҐТОНІ РОБЕРТ БОРК, відкинений Сенатом кандидат до Верховного Суду, заявив, що резиґнує з посту судді федерального апеляційного суду для того, щоб присвятити свій час для відповіді на кампанію проти нього. Білий Дім опублікував відповідь президента Роналда Реґена з 14-го січня ц.р., в якій говориться про прийняття резиґнації судді Борка з „глибоким жалем".

ФБІ ПОВІДОМИЛО, ЩО заарештовано військового інструктора за підозріння у шпигунстві та обвинувачено його в спробі продажу військових документів Совєтському Союзові. Сержант Деніел Ричардсон, будучи інструктором танкових веж, мав доступ до багатьох засекречених документів, у яких містилися інформації про досліди у випробуванні зброї.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА АМЕРИКАНСЬКО-японські заходи щодо стійкости доляра, конечним є підвищення відсоткових стіп, якщо ЗСА хочуть щоб вартість доляра підійшла вгору. Так висловився Онно Рудінг, президент Міжнародного валютного фонду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Америка і Японія

Америка і Японія є поруч Франції і Німеччини найкращим очевидним доказом на правильність історично-політичної істини, що вчорашній ворог може бути нинішнім приятелем, що політику ведеться не під кутом вчорашнього дня, тільки нинішнього з проєкцією на завтрішній. На превеликий жаль, ці аксіомні правди ще не знайшли зрозуміння і практичного застосування у нашому, українському суспільстві, яке все ще вперто живе вчорашнім днем, керуючись ворожнечею, яка була, а з погляду сучасного стану речей і нового укладу політичних сил — належить до минувшини. Недавно президент Реґен вибрав саме день 7-го грудня на приїзд до Вашінґтону Михаїла Ґорбачова, бо 7-го грудня 1941 року відбувся масовий і цілком несподіваний налет японського летунства на зосереджену у Перл Гарборі американську фльоту, що спричинило приступлення Америки до тодішньої Другої світової війни. Мовляв: тоді був початок війни, а тепер має бути започаткування ери нового миру. На катастрофі Перл Гарбору не скінчилося. У липні і серпні 1945 року Америка скинула перші дві атомові бомби на японські міста Гірошіму і Наґасакі, 9-го серпня 1945 року Японія беззастережно скапітулювала. Американський геніяльний полководець ген. Даґлес МекАртур став несправжнім тимчасовим правителем Японії і продиктував їй нову конституцію, заборонивши Японії мати більші збройні сили, як тільки для забезпеки внутрішнього порядку. Це була велика політична помилка, бо тепер Америці залежить на такій сильній Японії, яка могла б протиставитися інфільтрації Совєтського Союзу на Тихому Океані.

Японії потрібна Америка й Америці ще більше потрібна Японія. За згодою Америки на Ялтинській конференції СССР окупував два найбільш на північ висунені японські острови і тримає їх до нинішнього дня. Єдина надія Японії відзискати їх. Але, хоч ті дві держави одна одній потрібні, їхні взаємини не позбавлені скреготів. Японський нарід доконав після прогри у Другій світовій війні справжнє чудо: Японія є нині найбагатшою країною у світі поруч із З'єднаними Стейтами, а японський промисел розвинувся настільки, що його експорт в різні країни, зокрема в Америку, спричинив астрономічний дефіцит торговельного балянсу. Проте виявилося, що егоїстична торговельна політика Японії має два кінці. Японія не має власних джерел нафти і залежна від імпорту; головно від багатих на нафту країн ув обширі Перської затоки. Восьмирічна війна між Іраком та Іраном загрозила нафтоналивним кораблям плавбу у тому обширі. Америка спільно з Англією і Францією, виславши на ті води могутню корабельну армаду, забезпечила свобідну мореплавбу, — це добродійство для Японії. Штучне обниження вартости доляра на японській біржі у користь японської єни створило загрозу різких американських протизаходів, які можливі просто тому, що Японія почала масово інвестувати свої капітали в американські нерухомості та різні корпорації. Постав цілий комплекс трудних і замотаних проблем.

Такий стан спонукав японського прем'єра Нобуру Такішіту прибути в минулому тижні до Вашінґтону. Його багатогодинні наради з президентом Реґеном та американськими ресортовими секретарями і фахівцями дали вислід, що його хвалив Президент, як „успіх". Подробиці покищо невідомі, але треба сподіватися, що в американсько-японських відносинах настане значна поправа, тим паче, що названий японський прем'єр має відому у світі марку прихильного супроти Америки діяча. Відомо вже, що Японія рішила сама прикоротити свій експорт автомобілів та різних інших виробів до Америки, на японській біржі доляр відзискує давню силу.

ЗСА, Канада, Великобританія, Франція, Західня Німеччина, Італія і Японія — це та „сімка", яка панує своїм промислом над світом. Японія і суходільний Китай, союзники Америки від часу Ніксона, є теж найсильнішою гальмою для совєтського експансіонізму, бо вести війну на два фронти при ненависті власних громадян, це навіть найбільш тупі і зарозумілі члени Політбюра розуміють, що така війна була б самогубством.

Володимир Яців

ПОЛЬЩА НА ДРУГОМУ ЕТАПІ „РЕВОЛЮЦІЙНИХ" РЕФОРМ

I.

Здавалося, що праця генерала Войцеха Ярузельського і його прихильників увінчається успіхом, і заповіджений плебісцит в справі „революційних" реформ приймуть більшістю голосів у всенародному голосуванні. Однак сталося інакше, нарід своїм голосуванням 29-го листопада минулого року, відкинув пропоновані урядом точки реформи, вважаючи їх дальшим продовженням господарської системи московського зразка, що забезпечує інтереси членів Польської З'єдиненої Робітничої Партії, а не польського народу.

Польща нині знаходиться у досить критичному положенні так на господарському, як і на суспільно-політичному відтинках, і як видається, є переломовим періодом у житті польського народу. Кризовий стан господарки поставив комуністичний уряд генерала в трудне положення і тому зродилося питання, що буде далі? Правдою є, що В. Ярузельський потішає своїх вітчизняників у своїй статті п. з. „До нових горизонтів", що появилася у липні минулого року в містечку „Нове Дрогі", теоретичного і політичного органу комітету ПЗРП, у якій пише, що „революція не кінчається з хвилиною здобуття влади, але в дійсності щойно починається". Цей процес, на думку генерала, вимагає відвати, сильної волі і вмілости відкинення старих форм, а прийняття — нових з новим змістом і з новими методами розвою. Він твердить, що сама натура соціялізму сприяє творчости мас і одиниць, їх ініціятивам й інноваціям і тому, коли життя домагається нового напрямку діяння, коли доконче треба примінити методи господарювання до розвитку творчих сил, то партія і уряд повинні піднятися перепровадити такі реформи, які б йшли в користь народові.

На думку противників генерала Ярузельського і його уряду, щоб урятувати господарку країни потрібно не тільки відкинути перестарілі форми керування господаркою країни, але в першу чергу обмежити процеси декапіталізації продукційних засобів, які приспішують процес вичерпання резерв капіталовкладів. Стримання процесів інфляційних, але не дорогою підвищування цін на твори першої потреби, чи на послуги, і рівночасно замороження заробітних платень — це лише така господарська політика, що обтяжує суспільство, не ліквідує причини інфляції, а навпаки поглиблює кризу. Дуже важливим чинником у покращанні господарського стану в Польщі є ліквідація нерентабельної продукції, і звільнення країни з боргів, що обтяжує країну понад тридцять трьома більйонами долярів.

У теперішній кризовій ситуації тяжко повірити, щоб уряд рішився перевести в життя ці непопулярні „революційні" реформи коштом своїх громадян тому, що такі вимушені реформи можуть спричинити масові протести суспільства. Критики уряду вважають, що готовість несення тягару у зв'язку із реформами не можна буде осягнути без політичних уступок уряду. Представники різних політичних угруповань кажуть, що примінення метод політичних репресій, які перевів уряд у роках 1981-1986 не розв'язали життєвих проблем, а навпаки, поглибили кризу як на господарському, так і на громадсько-політичному відтинках. На підставі цих фактів можна сказати про брак охоти і зрозуміння зі сторони партії і уряду прийти до порозуміння з народом.

Треба ствердити, що теперішній уряд Польської Народної Республіки є одним з перших урядів у історії ПНР, який на протязі такого довгого часу не зумів відбудувати довір'я суспільства до себе і наладнати так конче потрібну співпрацю. Від кількох літ всякі звернення уряду, якщо вони не є під примусом, залишалися без відповіді і без реакції суспільства, яке ставиться пасивно до всіх ініціятив уряду. Це є наслідки соціялістичної системи московського зразка, а примінення поліційних метод погіршує стосунки зі Заходом, і тим самим утруднює одержання нових кредитів, які є необхідні для польської господарки. Корисним було б пригадати генералові і його прихильникам, що наслідки воєнного стану принесли замороження стосунків із Заходом на п'ять років, і тому тяжко є повірити, щоб уряд рішився застосувати репресії так як в минулому, які видаються сьогодні не реальні. Тому, що комуністи покинули ліквідувати незалежні суспільно-громадські організації поліційними методами, відкрило для опозиції новий етап активности. Сьогоднішня політична опозиція, це не підземелля, що було в періоді воєнного стану, але це опозиція, яка ставить справу зміни системи не тільки господарської, але також політичної зміни державного устрою. Треба ствердити, що методи поліційні не були всилі зліквідувати процесу самоорганізування суспільства, хоча вони старалися зіпхнути опозиційних активістів до дефензиви. В теперішніх часах, коли схоплять друкаря, або кольпортера нелеґальної літератури, або іншого активіста опозиціонера, то не засуджують його на довготермінові тюремні кари, але карають грошовими адміністративними карами, які є відносно легкими, і тим уможливлюють продовжувати працю політичної опозиції. Можна ствердити, на підставі спостережень в житті суспільно-політичному польського народу, що погляди польської суспільности є більше звернені на самостійницькі ідеї, що їх проголошують організації, як „Конфедерація Польскі Нєподлеґлей", — „Вальчонца Солідарносьць" Ліберально-Демократична Партія „Неподлеґлосьць" й інші самостійницькі партії і угруповання.

Закінчення буде.

О. Куленко

Людям і собі

(До 85-ліття Анатолія Юриняка)

Дня 8-го грудня м. р. відомий літератор, письменник і журналіст Анатоль Юриняк відзначив своє 85-ліття. Належить він до вагомого грона талановитих і творчих українських сеньйорів, які на особисте й загальне щастя не піддаються нагромадженю літ, зберігаючи юність своїх душ і сердець.

Назва книжки поезій Ювілята „Людям і собі" може бути моттом його життя та діяльности, де альтруїстичне „людям" стоїть перед егоцентричним „собі". Він належить до тих щасливців, яким поталанило проскочити крізь решето влади большевицького терору ціною гамування власного таланту і творчого старту на Батьківщині. Звідси його намагання у вільному світі надробити одразу в усіх ділянках літературної творчости, тобто: у віршованій поезії, повістярстві, драматургії, публіцистиці (громадсько-політична тематика), літературно-мистецька критика, літературознавство.

По якомусь часі А. Юриняк переконався, що його домена — літературознавство і літературна критика, бо саме тут він найкраще може себе виявити і тим саме найбільше дати суспільству. У передмові до своєї поетичної збірки „Людям і собі" (1964 р.) він стверджує: ...„у своїй літературній діяльності я на перше місце ставлю літературно-критичну ділянку, за нею повістярство і драматургію, і аж тоді вже віршовану поезію".

Авторський жаль про спізнений вихід на літературну арену: „Я мав, виїхавши у вільний світ — вже 40 з хвостиком, а проте не знав — де, в якій галузі літературно-мистецької творчости я можу найуспішніше творити. Бо це показує практика, а її під Совєтами я не мав. Моя письменницька діяльність спізнилася на цілих два десятиліття".

А проте... проте ми можемо сказати, що і в ділянці віршованої поезії наш автор устиг дати в отій своїй збірці „Людям і собі" доказ не абиякого поетичного хисту. Ось взяти б поезію „Здрібніли всі ми".

Здрібніли всі ми. Сірі і нудні
(Одним в достатках,
іншим — ні)
Минають, сліду не
лишають
В країні вільній наші дні.

Чи то забули ми Творця,
Чи, може, не з того кінця
Життя своє ми тут
будуєм
Що і в добрі
вдоволення не чуєм.

Зневага до власної душі, безоглядне захоплення матеріяльною сторінкою — це одна із тем творчости Анатоля Юриняка. Щодо мистецької творчости (літературної зокрема), то здається ніхто не спромігся на українському ґрунті в еміґрації так яскраво її (мистецьку творчість) проаналізувати, як це вчинив наш Ювілят. Серед вагомого вкладу в скарбницю української літератури, непроминальними залишаться його літературознавчі твори, як посібники й дорадники причетних до культури людей. Збірник оповідань і фейлетонів „Камікадзе падає сам" дає взірці займаючого стилю та мистецького пера.

Лейтмотивом його творчих самовиявів є взаємопошана і щирість суспільних взаємин та глибинний патріотизм. Людина громадська, він бере активну участь і в позалітературних ділянках українського життя. Важко знайти український друкований орган, де не друкувався б Ювілят. Доброзичливе його перо, лагідна вдача й життєрадісність пояснюють ширину кола його приятелів серед людей різного віку, професій та поглядів. Дотепний і цікавий співроз-

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Р. Рибак

ЯПОНІЯ — ЕКОНОМІЧНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Надзвичайно скоре розширення сфери економічного впливу і його наслідки на поодинокі країни поставило Японію перед дійсно складним питанням удома. Бож японці своєю надзвичайною здібністю і вмінням використати найновіші технологічні осяги стали панами світових ринків чим заскочили старих ринкових автохтонів — індустрійні країни. Сьогодні світ дійшов до такого повного розвою, що може заспокоювати потреби своїх мешканців, тому і національні економіки це неначе б актори з більшими чи меншими ролями, які надають остаточну форму спектаклеві, що охоплює світову економіку, як цілість. У висліді витворюється щораз сильніша співзалежність країн і навіть тяжко подумати, як могла б країна існувати у суцільній економічній ізоляції. Тому і погляд повної автаркії, себто унезалежнення від експорту та імпорту, знайшовся у рамках теоретичного міркування, заце протекціонізм живе.

І тут точка „і" для Японії. Вона експортує... Її торговельний балянс позитивний... Вона створила сильну валюту і стала банкіром! А світ дивиться на це все і нарікає, що японці, мовляв, дискримінують імпортовані товари.

Відомо, що японці багато ощаджують, але тільки тому, що мусять ощаджувати, бо тяжко видавати на це чим не можна повністю користуватись. Мешкання є маленькі, а їхнє умеблювання обмежує простір... А візьмімо автомашини. У американських містах паркують їх день і ніч на вулицях, хіба, що поліційно це заборонене. Тому і американці купують авта на що, на жаль, не можуть собі дозволити японці у Токіо, бо паркування на вулиці ніччю недозволене, а машину можна зареєструвати тільки тоді, коли докажеться, що є місце на паркування поза вулицею.

Загальнозвісне, що модерні американці видають більше ніж заробляють, а японці позичають їм гроші, щоб покрити заборгування. Ось приклад: японці посилають американцям автомашини, які, до речі, не могли самі купити і заразом дають позику на їхнє купно. У висліді такої дії ціла японська фінансова трансакція із закордоном у 1986 році осягнула 132 більйонів долярів.

Та прийшли американці до голови по розум і, щоб зменшити свій власний торговельний дефіцит, настоюють на японців, щоб вони купували імпортовий товар за свої ощадності. Але тут заходить питання, про який товар мова.

Японці та американці приблизно видають те саме на речі, що займають мало місця або ніяке вдома чи надорозі. Заце японці видають більше на харч, освіту, розвагу і особисте піклування, як волосся, косметика і т. п. При розгляді бюджету пересічної японської родини і порівнянні з — американською виходить, що японці видають місячно менше 250 дол. на автомашини, 14 дол. на домашнє устаткування та 41 дол. на світло та огрівання, що є самозрозумілим, бо тяжко видати багато на електрику, газ і оливу в маленькій мешканевій квартирі.

Державна політика, що змушує японців жити у маленьких приміщеннях, не по дусі американця, одначе ще популярна в Японії. Охорона фарм, старих домів, старих і нових малих крамниць, хоча назовні буває непродуктивною з точки зору якнайкращого використання економічних дібр для заспокоєння людини, сильно впливає на духове втримання традиції. Сильні бо вузли в'яжуть міське населення із хліборобським світом і не диво, бо релігійні обряди є по суті хліборобського характеру. Міський японець відчуває своєрідне тяготіння до фермерства, а картини з фермерського життя постійно передають телевізійні програми.

Багатство культури і свідомість історичного минулого зміцнюють націю. І коли протекціонізм знаходить тут своє оправдання, то його позицію захитує факт, що стримує поширення житлових квартир для населення, яке зростає. І це важне, бо як офіційно відомо, досі тільки 47 відс. землі у метропольному Токіо використано для будівельних проєктів. Чому ж? Тому, що фармер — мешканець міста — рідко продає свою землю, а радше держить і жде на вищу вартість. Він платить від посілости тільки низький аґрарний податок, а коли не заробить на жнивах, то на субсидії. Між іншим вартість землі у Токіо є така велика, що місто Ню Йорк блідне у порівнянні з ним. Тому і читаємо скільки то є більйонів японського нерухомого майна.

Властиво японський протекціонізм не звертається проти чужинецьких продуктів у дуже загальному понятті, а властиво проти будучої, болючої модернізації, за яку платить міський японський консумент.

Скорше чи пізніше мусить прийти до розв'язки і домашня економічна політика повна консервативних моментів підпаде корисній для світу ревізії. Коли ж це станеться? Тяжко передбачити. Але коли Японія зуміла в короткому часі стати індустрійною країною, то напевно знайде теж шлях для позитивної розв'язки дилеми внутрішнього економічного життя.

З пожовклих листків історії

(Як це було в Україні 69 років тому)

„Коли б за наш хліб та цукор нам давали можливість вільно існувати і розвивати творчі сили народніх мас, то хай іде цей хліб і цукор на здоров'я голодному 'брату'. Але гірше всього те, що ці 'братські' відносини занадто безцеремонні і посягають вони не лише на хліб і цукор, але й на душу народу. Такої шаленої і ганебної русифікації, яка йде тепер хвилею по всій Україні, ми не знали навіть за часів гетьманського панування в його останній 'федеративній' фазі. Ні одної листівки на українській мові для українського таки селянина, ні одної брошурки, ні одної газети радянської влади на українській мові! Українська мова виганяється звідусюди, де б тільки вона не була. Ціла низка наказів про вживання 'общепонятного' — це ознака часу. І на скромні вимоги українського громадянина забепечити і йому такі ж, принаймні, національні й культурні права, які мають представники 'братнього' народу тут на Україні, є лише одна відповідь: 'шовінізм, буржуазність і контрреволюційність'."

(„Червоний Прапор" ч. 28 з 9-го березня 1919 року).

До повищого слід додати завваження: газета „Червоний Прапор" була офіційним органом лівого відламу Української Соціял-Демократичної Партії, т.зв. „Незалежників". Згодом ця партійна група прийняла назву Українська Комуністична Партія, (УКП). Врешті під тиском „згори" ця партія була розв'язана і частина її членів увійшла в офіційну Комуністичну Партію (большевиків) України (КП(б)У), залежну від Російської Комуністичної Партії (РКП).

На основі зацитованого уступу з „Червоного Прапора" читач зможе поробити свої помічення й висновки.

(Правопис оригіналу збережено).

І.В.

Іван Фур

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО В УССР

(Дані подані за газетою „Наше Слово" чч. 32, 35, 36, 37, 1987 рік, Варшава).

Трагедія українського народу в системі Союзу Совєтських Соціялістичних Республік, точніше під „опікою" старшого брата москаля.

Цю трагедію виявляють тепер навіть члени Спілки Письменників України (СПУ), які довгі роки мовчали, а деякі нахвалялися про великі здобутки УССР, про розвій української науки, культури і щасливе та радісне життя українського народу в системі СССР.

У Києві відбулися збори СПУ, на порядку нарад стояло питання про українське шкільництво, видавничий рух, театри, кіно, телебачення і т.п.

Особливо багато часу в їхніх нарадах і турботах присвячено українському шкільництву, мовним проблемам, різкому зменшенню числа українських шкіл у містах України. Причина лежить в тому, що Верховна Рада УССР „одноголосно" ухвалила новий шкільний закон в дні 17-го квітня 1959 року, який дозволяє учням і батькам рішати, вивчати чи не вивчати українську мову. Цей закон прийнято не зважаючи на протести і домагання громадянства, щоби у школах українська мова була обов'язкова.

Це аномалія, на яку міг здобутися тільки „уряд вільної" УССР. Щось подібного немає у цілому світі. Немає народу, який живе у вільному світі чи комуністично соціялістичних країнах, щоби законами обмежував своїм дітям науку рідної мови,

Наслідки цього закону сьогодні більш, як трагічні. Візьмемо лише обласні Центри і столицю, хоч у великих, але не обласних містах України, становище так само катастрофічне:

Школи	українські	російські	мішані
Вінниця	10	21	0
Донецьк	0	146	0
Ворошиловград	0	60	1
Дніпропетровськ	9	125	6
Житомир	14	16	1
Ужгород	12	5	2
Запоріжжя	1	95	5
Івано Франківськ	18	6	5
Кіровоград	4	17	11
Сімфорополь	0	33	0
Львів	66	26	11
Миколаїв	0	51	5
Одесса	3	90	7
Полтава	19	16	0
Ровно	15	9	0
Суми	3	20	0
Тернопіль	20	3	0
Харків	2	150	3
Херсон	5	49	1
Хмельницький	9	17	2
Черкаси	5	19	7
Чернівці	15	23	0
Чернігів	0	24	6
Київ	34	152	88
разом	264	1,173	158

Подано за підсумками „Нашого Слова" від дня 30-го серпня 1987 року, ч. 35, Варшава.

За словами Дмитра Павличка члена СПУ, „Якщо ж реально взяти й дорахувати змішані школи до російських, бо такими вони є на практиці, а офіційно такими стануть завтра, то виходить, що українських шкіл у головних містах республіки є 16 а російських 84 проценти". „Отже наведена статистика", — говорить далі Д. Павличко, — є фактом, що „більшість українських дітей в обласних центрах і в столиці УРСР навчаються в школах російською мовою". За 27 років його (закону) активного діяння, позникали українські школи з багатьох міст України і якщо він діятиме далі, зникнуть із містечок і сіл і залишиться хіба, „якже болісно мені це сказати, на канадській землі". „І робиться не 'руками Москви', — як кажуть наші противники, — а руками нашого всіх рівнів, усіх служб і професій республіканського апарату". „Учень не може бути звільненим від вивчення математики, від іноземної мови, але може бути звільнений від своєї рідної мови". „Такого національного нігілізму не може допустити жоден цивілізований народ". А в дальшому каже Д. Павличко „Українській мові потрібен конституційний захист. Вона повинна набути як грузинська, вірменська та азербайджанська, статуту державної мови в УРСР". Значить мала Грузія, Вірменія і Азербайджан зуміли оборонити свою рідну мову і відкинули закон підсуваний Москвою на її знищення, а українські холуї апаратчики приняли його "одноголосно".

(Закінчення на стор. 4)

Зустріч з Д. Шумуком

Цю імпрезу, що відбулася в українсько-американському клюбі в Маямі, Фла., в неділю, 3-го січня ц. р., спонзорували Відділ Українсько-Американської Координаційної Ради в Голливуді і Об'єднання Українсько-Американських Організацій, що рівночасно є теж і Відділом УАКРади в Маямі.

В імпрезі взяв численну участь актив наших двох громадських осередків і ряд гостей з інших місцевостей. Виступ Данила Шумука створив серед учасників зацікавлення і піднесення. Його слова доходили до душі кожного слухача і в ньому відчувалась сила і реальні життєві висновки. Учасники зустрічі зложили Данилові Шумукові подарунок в сумі 2,205 долярів. Висловлюємо щиру подяку усім жертводавцям за щедрий дар, настоятелеві УПЦеркви протопресвітерові о. С. Білякові і настоятелеві УК-Церкви о. Зарічному за співдію в організуванні імпрези і всім тим, що так численно взяли участь. Дякуємо також д-рові Василеві Гришкові за надзвичайно змістовне вступне слово, в якому він з'ясував, хто є Данило Шумук і за які політичні „провини" він відсидів понад 40 років життя в тюрмах, таборах і на засланні.

Наша подяка теж Катерині Годівській і Галині Гришко за зорганізування пресової конференції, у висліді якої на сторінках газети „Sun-Sentinel" з 8-го січня появилися світлини і репортаж зі зустрічі з Шумуком.

Програмою імпрези керували голова Відділу УАК Ради Тарас Максимович і Ераст М. Дзюбинський — голова Відділу УАКРади в Голливуді.

Організаційна референтура Відділу УАКРади в Голливуді

Відбулись загальні збори Братства св. Миколая — 5-го Відділу УНС

Асторія, Н. Й. (в. л.) — В неділю, 12-го грудня м. р., тут у церковному приміщенні відбулись загальні річні збори Братства св. Миколая — 5-го Відділу Українського Народного Союзу. Збори відкрив предсідник Відділу ред. Володимир Левенець. Він привітав усіх присутніх, а також голову нюйоркської Округи УНС Миколу Хоманчука, який це донедавна був довголітнім фінансовим секретарем, організатором і громадським активним діячем в тутешній громаді.

Після полагодження фінансових справ і винагороди для членів управи на наступний рік, присутні обрали президію зборів в особах: М. Хоманчук, голова і Стефанія Рудик, секретар. У почесній президії залишились довголітній голова Відділу В. Левенець і голова Округи М. Хоманчук, який, не зважаючи на зміну помешкання і переїзд в іншу місцевість, входить до управи Відділу і не перестає цікавитись його розвитком та проблемами. Добре написаний протокол з минулорічних зборів прочитала С. Рудик.

Після вшанування пам'яті померлих членів Братства і Відділу — Андрія Басараба, Тессі Мотрук і Анни Мулик, звітували, крім голови і секретаря, інші члени управи. Ред. В. Левенець звітував про свою репрезентаційну працю, церковні і громадські імпрези, добре переведену маніфестацію в першу річницю чорнобильської нуклеарної катастрофи і збори громадства з цієї нагоди, на яких він виголосив другу доповідь по-українськи (першу по-англійськи виголосив д-р Аскольд Лозинський, у якій коротко зупинився над страшними наслідками трагедії. Передав привітання для присутніх членів від головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса й інших членів Екзекутивного Комітету, розповів про працю Головного Уряду, користуючись офіційними даними, публікованими у виданнях УНС.

Звіт голови доповнили: заступник голови М. Хоманчук, секретарка Маріон Климишин, касирка С. Рудик і голова Контрольної комісії Осип Галатин. Відділ нараховує тепер 375 членів (багато відійшли з виплаченими грамотами, або померли). Багато уваги було приділено організаційній ділянці у звітах і дискусії над звітами, у якій висловлювали свої думки: О. Галатин, С. Рудик, Микола Левенець, Теодор Матвіїв, Павло Галатин, Софія Левенець, М. Хоманчук, Степан Ковалівський, Іван Цюпа.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі переобрано, на бажання більшости присутніх, ту саму управу у складі: ред. В. Левенець, голова, М. Хоманчук, заст. голови, М. Климишин, секретарка, С. Рудик, касир, Микола Дворян, почесний заступник голови, Василь Бортник і С. Рудик, відвідувачі хворих. До Контрольної комісії увійшли: О. Галатин, голова, С. Ковалівський і Анна Лемп, члени. Збори уповноважили управу акоптувати заступника секретаря і заступника касира на місячних зборах. Братським прапором погодилась займатись С. Рудик.

Коротке слово привіту склав загальним зборам голова Округи УНС М. Хоманчук. Традиційно ухвалено дати допомогу з братських фондів: місцевій Школі Українознавства, яка існує при церкві Чесного Хреста — 100 долярів, а 30 дол. додав М. Дворян, як свою винагороду урядника; Інформаційному Центрові УККА у Вашінгтоні 100 дол. і Комісії СКВУ, яка переводить досліди у справі Великого голоду в Україні в 1932-33 роках — 100 долярів.

Переобраний голова В. Левенець подякував усім за участь, побажав веселих свят Різдва Христового і Нового Року, заохочував членів поцікавитись новими полісами УНС і запросив усіх на перекуску.

З огляду на діловий підхід членів у дискусії над звітами управи і активністю громади, загальні збори, хоч не такі численні як минулими роками, треба вважати дуже успішними.

Вшановано ювілята брідської землі

Є у нашого народу пословиця „Що посієш — те й пожнеш". Її цілком сміло можна вжити до бенкету з нагоди 75-річчя Осипа Сохора.

Численна і майже вся флоридська громада зібралася 28-го листопада в Українському Культурному Центрі у Голливуді, де пані із Об'єднання жінок ОЧСУ приготовили дуже смачну трапезу, вкладаючи багато безкорисної праці, за що наш ювілят щиро всім подякував.

Організував це відзначення його односельчанин і співпрацівник інж. Михайло Ковальчук.

Отець Б. Скасків розпочав бенкет молитвою. Він зумів своїми подяками і проханнями сплести вінок молитов, які напевне припали Богові до вподоби і людям до серця.

Щоб проводити цим святом, попрошено Михайла Яремка, котрий в першу чергу представив почесний стіл, а опісля запросив М. Ковальчука до головного привіту і споминів.

Щиросердечно і весело розповів односельчанин про свого друга і співпрацівника в деяких торговельних справах, головно вже з часів еміграційних. Одначе було б корисно згадати, що наш ювілят Осип Сохор вже у Львові, зразу ж після одруження, спробував і успішно провадив своє власне підприємство, на яке його батько продав один морг поля і сказав: „Іди, сину, і починай те, що тебе цікавить, бо бачу, дав тобі Бог до цього талант". З дальшої розповіді Ковальчука ми переконалися, що батько прийняв добре рішення.

М. Ковальчук підкреслив, що цього не осягнув би наш ювілят, коли б за ним не глядів добре око його дружини Марії з роду Пацій. Закінчив він свою розповідь многоліттям, а відтак прочитав привіти від дітей Зені і Лесі та внуків родини Сохорів — Ніни, Катрусі і Максима, від ближчої і дальшої родини, що не могла з різних причин взяти участи у цьому святі.

Слідували особисті привіти і побажання від Франка Гурина, односельчанина, переказав він їхні переживання з молодечих літ та відрецитував „До складу і прикладу" (про будні нашої громади на Фльориді, зокрема про ювілята).

Д-р М. Чировський, „в імені приязні", підкреслив чесноту ювілята і що чеснота повинна бути нагородою. Отець Б. Скасків подякував за постійне збирання грошей в церкві і за ікону Богоматері до іконостасу.

Від організацій склали привіти: М. Курман від ООЧСУ і Товариства Українських Промисловців і Підприємців, Н. Ракуш від Товариства старших віком, Р. Балабан від УКЦентру і М. Яремко від УККА. Всі вони підкреслювали заслуги, без корисну працю або вчинки ювілята як посвята для церкви, жертвенність на суспільні установи, в котрого не замикаються двері перед ніким, за щире серце та добру волю в кожній хвилині допомагати. Були ще письмові привіти від свахи з Англії, В. Тараски, родини Янковських з Оттави і родини Ковальчинів з Філядельфії.

Щоб не бути голослівним, скажу, що родина Марії і Осипа Сохорів у ювілейному році 75-ліття О. Сохора зложила пожертви на різні церковні і громадські цілі в сумі 7,428 дол.

Перед закінченням бенкету ювілят подякував усім друзям і знайомим з Америки і Канади, що прибули так численно, щоб із цієї нагоди їх обоє так сердечно звеличати, дякував Всевишньому, що дозволив йому дожити цього віку.

На закінчення відспівано ще одне „Многоліттє" і молитовний гимн „Боже Великий єдиний".

Петро Ванаш

З праці волинян у Вінніпегу

Мабуть, у всьому вільному світі серед українського суспільства найбільшу релігійно-національну діяльність виявляють волиняни, згуртовані у двох волинських організаціях — в Інституті Дослідів Волині і в Товаристві „Волинь" у Вінніпегу, Канада. Згуртовані немов одна родина, протягом понад 35 років вони провадять корисну працю. Особливо багато уваги приділяється виданню і розповсюдженню української релігійно-національної літератури. А тому цю працю волинян сміливо можна порівняти з діяльністю братств з XVIII ст., які були оборонцями передусім рідної православної віри і нашого народу.

Протягом свого існування вони видали 57 назв книжок з ділянки української літератури загальною кількістю понад 35,000 примірників і видаткували на це більш як 400,000 долярів. І це є гордістю не тільки самих волинян, а й цілого нашого народу. Крім того, вони видали чудові ювілейні марки, присвячені 1000-літтю хрищення України.

Товариство серед своїх членів провадить і братську опіку: відвідує хворих, самітних, немічних, щороку спільно громадою згадує тих, що відійшли у вічність. І ось у листопаді відбулася величава Панахида у православному соборі Св. Покрови, яку відправив о. прот. Степан Семотюк, настоятель собору. Чудово співав соборний хор під батутою Орисі Мельник. В цій Панахиді були згадані блаженної пам'яті колишні члени Волинської землі: митрополит Іларіон, архиєпископ Іов Скакальський, прот. Тит Яковкевич, проф Іван Власовський, проф. Олександер Грановський, Олекса Стефанович, Оксана Лятуринська, д-р Тиміш Олесіюк, Сергій Полікша, письменник Улас Самчук та багато інших. В Панахиді взяло участь членство ІДВ, Т-ва „Волинь" і їх прихильники.

Волинянин

Ділимося з Вами сумною вісткою, що дня 14-го січня 1988 р. по довгій і тяжкій недузі відійшла на 72-му році життя у Вічність

бл. п. паніматка

ЄВГЕНІЯ ІВАЩУК

дружина о. прот. Василя Іващука, настоятеля української православної парафії св. Софії в Байоні, Н. Дж.

ПАНАХИДА — у вівторок, 19-го січня 1988 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Василя Когута, 86 Захід 14-та вул., тел. (212) 436-6202, Байон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 20-го січня 1988 р. о год. 9:30 ранком з похоронного заведення Василя Когута до церкви св. Софії у Байоні, а відтак на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому горі:
муж — о. прот. ВАСИЛЬ І. ІВАЩУК
син — АНДРІЙ з дружиною і дітьми
дочка — МАРІЯ з чоловіком і дітьми

Замість квітів просимо складати в пам'ять Покійної датки на національні цілі.

НАД ЯПОНСЬКИМ МОРЕМ чуть-чуть не дійшло до летунської катастрофи між американським розвідчим літаком типу П-3 „Оріон" і совєтським джетом „МІГ-23". Совєтський джет перелетів приблизно п'ять метрів від американського літака з невеликою швидкістю, правдоподібно зумисно, бо пілот не міг не бачити у ясний сонячний день другого літака. Совєтський летун правдоподібно хотів настрашити американця, який, при допомозі софістикованої фотоапаратури збирав різні інформації на міжнародних водах. Головне командування американських летунських сил на базах в Японії вислало перестороту совєтам, у якій говориться, що такі небезпечні наближення можуть закінчитися не тільки катастрофою літаків, але також пошкодити політиці співпраці між ЗСА і СССР.

Св. отець Миколай відвідав школу в Йонкерсі

Виступають діти садочка школи українознавства в Йонкерсі.

Школа українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі, Ню Йорк, відсвяткувала величаво свято св. Миколая. О 9-ій год. ранку 19-го грудня учні школи та парафіяни заповнили церкву на Службу Божу, яку відправив парох о. монс. Іван Сквілер. Опісля молодь нетерпеливо чекала 11 години, бо тоді мала початися дуже гарна й цікава програма.

Оксана Футала привітала гостей та молодь і при цій нагоді подякувала усім матерям, які помогли в підготовці програми і чудово прикрасили залю сніжинками та зірочками.

Як завжди, спочатку забавили гостей наймолодші — діти нашого садочка. Святково вбрані в вишивавних сорочках і блюзочках, вони співали й деклямували та насолоджували усіх слухачів, а найбільше своїх родичів.

Наступну точку виконала перша кляса, а за нею друга. Пізнати по них, що це вже треновані „артисти", які сміло підходили до мікрофону і виразно виконували свої партії. Четверту точку виконала ціла заля гостей, коли автор цих рядків пригадала всім, що за три тижні Різдво і всі заколядували „Бог предвічний", „Небо і земля" та „Во Вифлеємі".

Опісля учні середніх кляс виконували сценку, де при кінці піснею „Ой хто, хто Миколая любить" ввели на залю св. отця Миколая. На залі моментально запанувала тиша, коли св. Миколай привітав усіх чемних дітей, а можна сказати без сумніву, що не було на залі в цій хвилині ані одної нечемної дитини. Чортики з різками цього дня були без роботи.

Великим помогли св. Миколаєві роздати дарунки усім дітям. Прекрасно виглядало, коли рядочком сходили зі сцени діти з „Веселкою", перев'язаною гарненькою кокардою, до якої була причеплена кармелька й перо. Ці дарунки щедро подарували Український Народний Союз через секретарку 8-го Відділу Марію Кульчицьку, і кредитівка СУМ-А у Йонкерсі. Також годиться згадати про щедру фінансову допомогу кредитівки СУМ-А на прикраси, які спричинилися до святочного настрою. Дякуємо кредитівці СУМ-А й Народному Союзові за їхню щедрість. Знаю, що діти були дуже задоволені, а родичі вдячні.

Велика подяка усім учителям і батьківському комітетові. Без них і їхнього труду й посвяти ця програма не була б такою успішною. Під час цілої програми діти й родичі гостилися кавою і солодким, про що подбав батьківський комітет.

Оля Шкафаровська-Рудик

ВИСТУПАЮЧИ МИНУЛОГО тижня на пресовій конференції, представник міністерства закордонних справ СССР Геннадій Герасімов намагався пояснити чому атомова боєголовка із совєтської ракети СС—23 на фотографії переданій американцям виглядає коротшою як зазначено в офіційних документах, що їх американські представники отримали в Женеві від СССР під час переговорів про зменшення і відтягнення ракет середнього засягу з Европи. На ці неточності в совєтських документах і дійсних боєголовок звернув увагу один з республіканських кандидатів на президента у виборах в 1988 році, конгресмен Джек Кемп. Представник Державного департаменту Чарлз Редаман заявив, що Уряд ЗСА звернувся до СССР з проханням надіслати кваліфікативне вияснення цієї справи. Герасімов пояснив, що боєголовка сфотографована без залучника, який прикріплює її до ракети, тому виглядає коротшою. У політичному світі почали говорити вже про спробу фальшування, що, до речі, може бути правдивим, бо ділом фальшування совєти займаються не від сьогодні.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 15-го січня 1988 р. по короткій та тяжкій недузі упокоїлася наша Дорога СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

МАРТА ГАНКЕВИЧ

ПАНАХИДИ відбулися в суботу, 16 і неділю, 17 січня 1988 року в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 18-го січня 1988 р. в церкві св. Юра; звідки Тлінні Останки перевезено на цвинтар св. Івана, Forest Hills, N.Y.

Горем прибиті:
сестри — ВІРА і ГАЛЮСЯ
брати —
СОФРОН з дружиною ІРЕНОЮ
о. РОМАН з дружиною ОЛЕЮ
ПЕТРО з дружиною ІВАНКОЮ
братова — АННА
братаниці —
ВІРА
МАРІЙКА
І МАРТА з родинами
ХРИСТЯ
І АНЮСЯ
братанки —
МИХАЙЛО
ЮРІЙ
РОМАН
МИХАЙЛО
СТЕФАН
І ЮРІЙ з Родинами
АНДРІЙ
ТИМІШ
ТАРАС
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

З великим горем повідомляємо Рідню та Приятелів, що 15-го січня 1988 р. відійшов у Вічність на 79-му році трудолюбивого життя

бл. п. д-р

БОГДАН СТАРУХ

син Тимотея Старуха, посла до Польського сойму з Бережанської округи.

ПАНАХИДА відбудеться у вівторок, 19-го січня 1988 р. о год. 8:30 веч. в каплиці Музики в Чікаго, Ілл.

ПОХОРОНИ в середу, 20-го січня 1988 р. зі собору свв. Володимира й Ольги на цвинтар св. о. Миколая в Чікаго, Ілл.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЕНА
син — ІГОР з дружиною ХРИСТИНОЮ та внуками:
РОСПАНОЮ з чоловіком ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ мол.
і ЖДАНОМ
донька — ХРИСТИНА
сестра — ОЛЬГА в Україні
ближча і дальша Родина

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 16-го січня 1988 р. відійшов від нас у Вічність на 67-му році життя, після тяжкої недуги наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.

ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ

нар. 26-го серпня 1920 р. в с. Бариш, Галичина

ПАРАСТАС буде відправлений у вівторок, 19-го січня 1988 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Boylan Funeral Home, 188 Easton Avenue, New Brunswick, N.J.

ПОХОРОН в середу, 20-го січня 1988 р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці о год. 9-ій ранку при 86 Livingston Avenue, New Brunswick, N.J., відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — ДАРІЯ
сини —
БОГДАН з д-р МАРІЄЮ
СТЕФАН ТАРАС з д-р РОВЗ
дочки —
НАТАЛКА з мужем о. ІВАНОМ ПАНАСЮКОМ
ХРИСТИНА
внучка — ТАРА
сестра — МАГДАЛИНА МАРКОВСЬКА з родиною в Україні
швагер — ВОЛОДИМИР ШПАЧИНСЬКИЙ з дружиною ПАРАСЕЮ, дітьми та внуками
та ближча і дальша Родина

Родина Покійного просить замість квітів складати пожертви на Гарвардський Проект 1000-ліття Християнства України.

Українське...

(Закінчення зі стор. 2)

Володимир Дрозда говорив про завдання інтелігенції у „відповідальну епоху". „Зробити на Україні хоч би ту ж німецьку, гірко пам'ятну, мову обов'язковою для вивчення, як і інші іноземні мови, а українську, мовою для любителя і то тільки в школі, а в вузах, установах?!!, навряд чи це таке велике наше інтернаціональне досягнення. І навряд чи це такий помітний прояв демократизму, як нас хочуть переконати".

А відтак він завважує: „Наша література, наша культура в умовах перебудови, в умовах суспільного оновлення повинні зробити різкий ривок уперед, надійну основу для такого ривка ми маємо. Ми не бідні духово, як нас часом переконують. Сьогодні вкрай потрібні узагальнюючі фундаментальні праці про нашу культуру, починаючи з часів язичества, з часів Київської Русі, колиски слов'янських народів і далеко не в останню чергу — українського, аж до наших днів. Потрібні дослідження наукові і популярні, на гранях різних сфер українського мистецтва, літератури, філософії, потрібна чітка вивершена параболя духового поступу народу впродовж століт, а то й тисячоліть, яка б узагальнювала наш привнесок у духовну скарбницю людства. Лише така будівля, якщо вона повстане перед світом, здатна повернути нам повагу до самих себе, найперше тих, хто з невігластва переконаний, що на рідному полі століттями лише бур'ян ріс, та збільшить повагу до нас навколишнього світу".

Іван Драч у своєму слові вказав, що завдяки „українського чиновника" виполото рідну ниву з рідної мови, кіно яке здобувало світову славу сплюжено, театр доведено до такого рівня, що й „рідних курей соромиться", українській літературі і культурі завдано багато ударів, але зате український чиновник зажив великої „інтернаціональної слави". Та „дідько" з ним з тим вічним чиновником. Сьогодні він один, завтра буде інший, та найгірше те, що він і в наші душі поселяється, сіє зневіру, апатію, намагається і нас переконати в тому... Давайте йому спільно не повіримо... Чи справжнім інтернаціоналістом не можна бути без своєї національної гідності?!

„Коли ми чуємо від наших керівників усіх рангів українську мову?!!", — питається Іван Драч. — „Адже в нас Українська Радянська Соціялістична Республіка, за яку у Великій Вітчизняній війні віддало життя 7 мільйонів українців. Ми повинні очиститись від усього брудного, всякої скверни і поставити все на своє місце, треба зміцнювати зв'язки дружби народів, але не за рахунок неоправданих втрат у нашій мові і культурі".

Промову Івана Драча доповнили і збагатили виступи Павла Гірника, Олександра Підсухи й інших.

Міністер освіти УССР М. Фоменко звернувся до письменників з пропозицією співробітництва при підготові шкільних підручників.

Володимир Карпов перший секретар правління СП СССР, як гість сказав: „Мова визначає обличчя нації, це безперечно. Все минає, палаци, книги і навіть висихають моря, але мова залишається з народом назавжди, мова гине лише тоді, коли гине народ. Я розумію турботу письменників про збереження, розширення сфери вживаня рідної мови".

Перед членами СПУ виступив член Політбюра, секретар ЦК КПСС України Ю. Ельченко. Про українську мову він сказав: „Справді в останні роки спостерігається певне звуження сфери її вживання, зокрема у навчальних закладах, дошкільних установах. Справедливі нарікання викликає рівень мовної культури на кіностудіях в теле і радіопередачах, пресі і книжкових виданнях".

Найбільшим гострим у виступах окремих літераторів стало питання добровільного вибору батьками мови викладання для дітей у школі. Це право визначено законом. Воно за суттю своєю демократичне, подобається це комусь, чи ні. І розширення сфери функціонування української мови слід шукати не в звуженні законних прав громади, а в розвитку природного потягу до рідної мови". Це слова і думки чиновника. Ті чиновники ухвалили „одноголосно" закон не для чужої російської, а української рідної мови. Сьогодні вони його називають демократичним!!? Немає в світі найдемократичнішої держави, щоби законом забороняла у своїх школах навчання рідної мови. Цей ганебний „закон" можливий тільки у „вільній" Україні, який прийняли таки свої морально і національно хиткі апаратчики і за словами Тараса Шевченка „помагають москалеві господарювати та з матері полатану сорочку знімати".

Зневага рідної мови і культури в Україні — це ганебне моральне і національне падіння українських чиновників, які коштом рідної мови і рідної культури будують інтернаціоналізм, братерство народів, точніше московську імперію.

Стан української мови і освіти в Україні настільки скандальний, що відповідна статистика вже давно не публікується — це „державна таємниця".

На з'їзді українських учителів у Києві, говорили про проблеми школи її виховну ролю, про навчання рідної мови, цю тему порушувало багато присутніх делегатів і гостей, що брали участь в З'їзді. Присутні критикували школи і освітні установи за промахи у підході до вивчення дітьми і молоддю рідного слова, яке в багатьох випадках виключено з навчальної програми.

Драматург Олександер Левада критикував театральну політику, бо „частина театрів у нашій республіці стала двомовною. Цей вигаданий в Україні лінгвістичний театральний дуалізм на сцені є переходом до цілковитого витіснення української мови зі сцени театрів. Так вже сталося з Донецьким, Сумським, Київським, Київською музкомедією і Київським театром юного глядача. У всіх народів театр завжди був і є справжньою академією рідної мови".

Дебютуватиме на балі інженерів у Філядельфії

Мотря Марта Федорів, донька д-ра Ігоря і Марти Федорів з Аллентавну, Па., буде одною із шістьох дебютанток на балі інженерів у Філядельфії в суботу, 23-го січня ц. р. Мотря є ученицею третього року середньої школи і пластункою.

Дебютуватимуть також: Марта Марія Кунаш, Богданна Марія Гил, Неля П. Дигдала, Катерина Марія Богуч і Ганнуся Гладун.

Мотря Федорів

Людям...

(Закінчення зі стор. 2)

А. Юриняк

мовець він легко стає „душею" товариства. Рідко його присутність обійдеться без української пісні, яку він надзвичайно любить.

За Ювілята, як людину й громадянина, мабуть, найвучніше промовляє власний його заспів у — „Співаймо сьогодні":

Не будемо, друзі,
додолу клонить
Чоло на чужині
в печалі сю мить:
Без жертв не здобуто
свободи ніде.
А слава і воля
ще в Київ прийде!
І дзвони Софії,
і хвилі Дніпра
Віщатимуть радість:
тиранів нема!

Тоді в Україні —
по селах, містах
Лунатиме пісня
у вільних устах.
У пісні згадають
про нас в чужині —
Співаймо ж сьогодні
бадьорі пісні!

Бадьорих нових пісень і довгих творчих років — бажаємо Ювілятові!

Як зродилася...

(Закінчення зі стор. 1)

із музичної підготовки „Неофітів".

Владика радіє, що прем'єра цієї ораторії відбудеться саме в Ню Йорку у виконанні таких добрих професійних сил та у престижевій залі Лінкольн Центру і відразу заповідає нам, що на цей день, 14-го лютого, приїде знову до нас, щоб бути учасником першого публічного виконання свого задуму. У дальшому плянуванні є виконання „Неофітів" в Едмонтоні у червні, а в Парижі у квітні в славній катедрі Ст. Жермен де Пре.

Розуміється, — пояснює Єпископ М. Гринчишин, кожне виконання цього важкого твору буде інакше і добре, що композитор зробив оркестрацію на велику оркестру і на меншу та можна відповідно до сил його виконувати по цілому світі. Саме з цієї причини видана тепер у Вінніпеґу книжечка „Неофіти" подає текст у чотирьох мовах — українській, англійській, німецькій і французькій.

Переглядаючи видання ми бачимо в ньому також коротку статтю про Т. Шевченка пера К. Митровича, обширну розвідку В. Барки про „Правду про 'Неофітів' ", а на закінчення інформації про композитора М. Кузана. Оформлення обкладинки виконав мистець Святослав Гординський.

На наше запитання чи це видання доступне для широкої публіки, Владика відповідає нам, що розумується можна його за ціну 5 дол. замовляти у Секретаріяті Центрального Ювілейного Комітету УКЦ.

На марґінесі переведення в життя своєї ідеї із музичним оформленням „Неофітів" та їх прем'єрою в Ню Йорку, яка задумана на велику скалю, Владика М. Гринчишин з питоменним йому оптимізмом завважує що поволі, але таки впевнено відкриваються очі чужинному світові на те, що це не 1000-річчя Хрищення Росії, а України.

„Кожне відзначування 1000-річчя на ширшому форумі у відповідній формі, на високому мистецькому рівні із відповідним поясненням — це крок вперед у тому напрямі", — каже Владика.

І тут розповідає нам про вдале святкування 1000-річчя Хрищення, що відбулося 8-го листопада 1987 року з концертом у Конгресовій палаті в столиці Бельгії Брюсселі і Богослужбою в національній базиліці при участі 10 католицьких єпископів і примаса Бельгії, який виголосив відповідну проповідь, про завершення плянів святкування у католицькій церкві в Мюрі в Швайцарії на самий Великдень, які згодилася передавати крайова швайцарська телевізія, про виведення „Неофітів" у Парижі у квітні. Все те, як і концерт в Ню Йорку у лютому — це спільні зусилля української громади і церковних чинників для відсічі усіх російських і совєтських зазіхань на нашу велику річницю.

Владика М. Гринчишин залишає нам на закінчення нашої цікавої розмови довгий та багатий календар плянованих святкувань 1000-річчя Хрищення України у цілому вільному світі, а також у Югославії та в Польщі. Переглядаємо його після відходу Єпископа УКЦ, щок так багато енерґії вкладає у ці пляни, крім широкої душпастирської праці, яка припала тепер йому — і можемо лише мати надію, що Господь дасть йому силу все це перевести в життя.

Виставка інкрустацій і деворізьби в Чикаґо

Заходами Українського Національного Музею в Чикаґо 4-5-6-го грудня 1987 року відбулася виставка інкрустацій і дереворізьби в домі суспільної опіки при 2253 Вест Чикаґо вулиці.

У виставці взяло участь 5 місцевих і довколишній мистців: Дам'ян Стельмах, Михайло Таран, Роман Панас, Петро Гасюк і Роман Головка. Кожний з них показував багато творів зі свого доробку, які відрізняли одного умільця від іншого своїм сюжетом і технікою. Глядач мав приємну нагоду подивляти прекрасні інкрустації на касетках, альбомах, хрестах і т.п. у майстерному і бездоганному виконані Дам'яна Стельмаха. Центром уваги його виставки був вдалий макет української церковці в Люрді. Д. Стельмах вже раніше здобув широке визнання серед чикаґської громадськості, беручи участь у виставках Нейві Пір, Дейлі Сентер, Стейт Фер у Спрінґфілді, а також у школі св. о. Миколая, соборі свв. Володимира й Ольги, СУМА, публічній бібліотеці та при інших нагодах і місцях.

Гуцульська тематика проявлялася у кожному творі Петра Гасюка, який походить з Гуцульщини — зі села Татарів біля Яремча. Його талан розвивався завдяки вродженим здібностям. В одній з кімнат музею пишається макет бойківської церкви і гражда, що їх давніше мистець подарував музеєві. На виставці видніла інша церковця і дзвіниця, гуцул, що трембітає, маленька статуя бл. п. Патріярха Йосифа, гірський міст, оборіг та інші твори.

Геометричні кольорові узори, витинані на рамах, хрестах, касетках і альбомах характеризували велику збірку творчости Романа Панаса.

Михайло Таран, який походить зі Східньої України, а проживає в сусідньому стейті Індіяна, займається і любується різьбою емблем усіх українських товариств, таких як СУМ, Пласт, ОДУМ тощо.

Цілком інша тематика творів, що їх виставляв уперше Роман Головка, і яка є дуже популярною серед американських кіл, це різьба качок. Виходить, що Роман Головка не тільки гарно співає, але має це й інший дар: дереворізьби різного роду качок. А їх так багато і їх краса така різноманітна...

Під час виставки наступного дня, в суботу, відбулося тягнення льосів льотерії, в склад якої увійшло 10 цінних виграшів, а між ними три картини чикаґських мистців: Міки Гарасовської-Дачишин, Яра Плав'юка і Дзвінки Бялої-Стайфель.

Дохід від виставки призначений на перебудову музейних будинків.

Е. Б.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Уруґваю заявив кореспондентам, що незабаром генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов відвідає країни Центральної і Південної Америки. Він відвідає Уруґвай, Арґентину, Бразилію, Кубу, Мехіко, Перу, Венесуелю і Нікараґуа.

ОПИТ 114-ОХ ЧЛЕНІВ КОНҐРЕСУ виявляє, що майже 95 відсотків з них уважає законодавчий процес „дуже хаотичним". Другим критичним зауваженням є те, що більшість законодавців вважають, що випрацювання бюджету є щораз більше диктоване вузькими політичними елементами.

„Український..."

(Закінчення зі стор. 1)

сили застою і реакції намагаються перейти в контрнаступ, Українська Гельсінкська Група та її орган „Український Вісник" не залишаться самотніми.

Члени редколеґії:

Василь Барладяну,
Михайло Горинь,
Павло Скочок,
Вячеслав Чорновіл".